

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2024 m. spalio 7 d. Nr. 21RE-798(AG-677/07-2024)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės (pranešėja), Žydrūno Plytniko ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo A. I. skundą dėl atsakovės Vilniaus miesto savivaldybės administracijos rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas skundu Komisijos prašo atsakovės Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) 2024-08-19 raštą Nr. A51-119584/24(3.3.2.26E-INF) (toliau – Raštas) pripažinti nepagrįstu ir neteisėtu ir įpareigoti atsakovę pateikti išsamius ir konkrečius atsakymus į kiekvieną jo pateiktą pranešimą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatomis.

Paaikino, kad 2024-07-17 pateikė prašymą Administracijai paaiškinti dėl aplaidžių atsakymų, gautų per „Tvarkau miestą“ programėlę, atsakant į jo pastebėtas miesto problemas. Šiuose pranešimuose buvo aptartos įvairios problemos, susijusios su miesto infrastruktūra, kelių tvarkymu, biudžeto skirstymu ir kitomis aktualiomis temomis. Pareiškėjas 2024-08-19 gavo atsakymą iš Administracijos (skundžiamą Raštą), kuriame atsakymai buvo pateikti bendra ir neaiškia forma, neatsižvelgiant į kiekvieno pareiškėjo pranešimo specifiką. Atsakymai neatitiko teisės aktų reikalavimų, kurie nustato, kad atsakymuose turi būti pateikti konkretūs duomenys, atsakantys į keliamus klausimus.

Atsakovė atsisakė pateikti pareiškėjo reikalaujamą informaciją, teigdama, kad jo prašomi duomenys būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis. Tačiau šis sprendimas netinkamai pagrįstas, nes nebuvo pateikta konkrečių įrodymų, kad jo prašomi duomenys tikrai reikalautų neproporcingų sąnaudų. Be to, buvo atmesti pareiškėjo pateikti 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 10 punktai be išsamaus argumentavimo. Pareiškėjas išreiškė susirūpinimą dėl savivaldybės biudžeto lėšų paskirstymo, kur dalis lėšų buvo skirta humanitarinei pagalbai Ukrainai. Atsakymuose buvo pateikta informacija apie skirtingas biudžeto procentines dalis, tačiau trūksta išsamios analizės, kokių pagrindų buvo nustatyti prioritetai ir ar tai atitinka savivaldybės gyventojų poreikius.

Rašte buvo teigiama, kad portalo tvarkaumiesta.lt tikslas yra pranešti apie problemą, kad ji būtų skubiai pašalinta, t. y. koncentruojamasi į greitą rezultatą. Tačiau akivaizdu, kad tai neatitinka realybės, nes problemos dažnai nesprendžiamos, o vietoj to pateikiami šabloniniai atsakymai apie lėšų stoką. Pareiškėjo pateikti pranešimai buvo ignoruojami arba atsakymai buvo tokie bendri, kad neatitiko nei VAĮ reikalavimų, nei portalo tvarkaumiesta.lt deklaruojamų tikslų. Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą, savivaldybės administracija yra įpareigota teikti išsamius atsakymus į gyventojų pateiktus prašymus ir skundus, užtikrindama atitinkamą informacijos pateikimą ir aiškumą (b. l. 1-2).

Pareiškėjas sutinka, kad skundas būtų nagrinėjamas Komisijos posėdyje ginčo šalims nedalyvaujant, t. y. rašytinio proceso tvarka (b. l. 2).

Atsakovė Administracija prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime paaiškino, kad 2024-07-22 gavo pareiškėjo prašymą Nr. A60-260/24-(3.2.1E-PAS) dėl per tvarkaumiesta.lt pareiškėjui pateiktų atsakymų neatitikimo VAĮ nuostatomis. Taip pat prašyme buvo reikalaujama pateikti duomenis pagal kiekviename tvarkaumiesta.lt portale pateiktame pranešime keliamą problemą. Atsakovė 2024-08-19 pateikė pareiškėjui atsakymą Nr. A51-119584/24(3.3.2.26E-INF), kuriuo atsakė į pareiškėjo paklausimus.

Atsakovė pažymi, jog portalas tvarkaumiesta.lt skirtas operatyviam informavimui apie gyventojų pastebėtas problemas mieste: aplinkos tvarkymą, apšvietimo gedimus, automobilių stovėjimo tvarkos pažeidimus, eismo organizavimą, grafičius ir kt. Tokie pranešimai nėra laikomi kaip prašymai ir skundai, apibrėžti VAĮ 2 straipsnio 10 ir 12 dalyje, jų nagrinėjimui netaikomi įstatymo III skyriaus „Administracinės procedūros ypatumai“ nuostatų reikalavimai, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintų Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau – Taisyklės) reikalavimai.

Portalo tvarkaumiesta.lt tikslas – pranešti apie problemą, kad ji būtų skubiai pašalinta, jei tai padaryti yra galimybė, t. y. koncentruojamasi į greitą rezultatą. Tais atvejais, kai asmuo pageidauja gauti išsamų atsakymą, nurodant apskundimo tvarką ir terminus, jis turi galimybę kreiptis bendra tvarka – paštu arba el. paštu. Tokiu atveju atsakymai rengiami laikantis VAĮ ir Taisyklių reikalavimų.

Taigi nagrinėjamu atveju portalo tvarkaumiesta.lt internetinė platforma priskirtina prie Administracijos naudojamų informacinių technologijų, tačiau vien ši aplinkybė negali būti laikoma pakankamu pagrindu visus per šią programėlę gautus pranešimus laikyti prašymais arba skundais VAĮ prasme bei nagrinėti juos įstatymo nustatyta tvarka, kadangi nėra išpildoma Taisyklėse numatyta sąlyga, kad tokią informacinę technologiją (elektroninių ryšių priemonę) institucija yra pasirinkusi asmenų aptarnavimui. Prašymus ir skundus Administracijai asmenys gali pateikti įvairiais viešai skelbiamais būdais, tačiau tarp jų nėra portalo tvarkaumiesta.lt, kadangi šis portalas nėra skirtas priimti bei spręsti individualių asmenų prašymų ir/ar skundų, o tik geranoriškai padėti savivaldybei atlikti miesto priežiūrą.

Kartu su atsiliepimu atsakovė pateikė pareiškėjo pranešimų ekrano kopijas, kuriose pareiškėjas praneša informaciją apie tam tikrose Vilniaus vietose atsiradusias duobes, nutrupėjusius šaligatvius, sugadintus laiptus, neasfaltuotus kiemus ir į kiekvieną pranešimą pareiškėjui yra atsakyta bei pateikta turima informacija, nurodoma tiksli informacija apie galimybes nedelsiant išspręsti jo keliamas problemas, apie savivaldybės biudžeto galimybes nedelsiant suremontuoti vieną ar kitą šaligatvį bei informuojama apie tikėtinus ateinančių metų planus, tikėtiną finansavimą; atsakymuose pareiškėjui taip pat pateikiama informacija, jog gyventojai gali pasinaudoti specialiomis programomis ir 50/50 patys finansuoti dalį savo kiemų tvarkymo, pateikiamos konkrečios nuorodos, kaip užsiregistruoti į šias programas; atsakymuose pareiškėjui pateikiamos nuorodos į konkrečius teisės aktus, kuriais remiantis tvarkoma viena ar kita jam aktuali atkarpa. Taigi, į kiekvieną pareiškėjo pranešimą buvo tinkamai sureaguota ir kiekviename atsakyme aptariama konkreti pareiškėjo pateikta situacija ir galimybės problemą išspręsti nedelsiant, taip pat pateikiama turima informacija dėl galimybių sutvarkyti problemą ateityje.

Tvarkau miestą portalas skirtas suteikti galimybę Vilniaus miesto gyventojams operatyviai informuoti savivaldybės darbuotojus apie bendras problemas, esančias mieste, tačiau ne spręsti savo asmeninius pageidavimus/problemas, kuriems yra skirti būtent oficialūs prašymų bei skundų pateikimo savivaldybei būdai – Vilniaus miesto savivaldybė viešai pateikia išsamią informaciją, kokiais būdais ir el. ryšių priemonėmis priimami asmenų kreipimaisi: „Prireikus paslaugų, jas galite užsakyti el. būdu <https://paslaugos.vilnius.lt/>, raštus galite teikti el. paštu savivaldybe@vilnius.lt bei pasinaudodami elektroninio pristatymo Sistema <https://epristatymas.post.lt/> arba siųsdami adresu Konstitucijos pr. 3, Vilnius”. Kaip matyti iš į bylą pateiktųjų pareiškėjo pranešimų ekrano kopijų, per tvarkaumiesta.lt pateikiama informacija yra įvardijama būtent kaip „Pranešimas“, būtent tai ir

buvo išdėstyta pareiškėjui pateiktame atsakyme į jo paklausimus dėl gautų atsakymų, pateiktų tvarkaumiesta.lt programėlėje.

Pareiškėjas skunde teigia, kad 2024-07-22 pareiškėjo prašyme Nr. A60-260/24-(3.2.1E-PAS) išreiškė susirūpinimą dėl savivaldybės biudžeto lėšų paskirstymo, kur dalis lėšų buvo skirta humanitarinei pagalbai Ukrainai. Atsakovė Rašte pateikė pareiškėjui turimus faktus ir išsamiai atsakė į pareiškėjo paklausimus. Atsakovė suteikė informaciją, dėl kurios pareiškėjas kreipėsi, todėl skundo argumentai dėl atsakymuose trūkstamos išsamios analizės, kokiu pagrindu buvo nustatyti prioritetai dėl paramos Ukrainai ir ar tai atitinka savivaldybės gyventojų poreikius, nepagrįsti. Pareiškėjo skunde išdėstyti samprotavimai bei išplėstas klausimo turinys atsakovei paklausimo metu nebuvo žinomi.

Rašte pateiktame pareiškėjui atsakyme pagrįstai nurodyta, kad aktualaus Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo (toliau – TGIDPNĮ) 14 straipsnyje nurodyta, kad iš institucijos ir valstybės valdomo subjekto negali būti reikalaujama tvarkyti duomenis vien dėl to, kad pareiškėjas galėtų juos pakartotinai naudoti, arba pritaikyti duomenų turinį ir (arba) formatą pareiškėjų poreikiams, jeigu tai būtų susiję su institucijos ir valstybės valdomo subjekto neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis. Atsakovės buvo įvertinta, kad pareiškėjo 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 10 paklausimai atitinka minėtame straipsnyje nurodytus požymius dėl neproporcingai didelių darbo ir laiko sąnaudų, todėl duomenys teikiami nebus. Vadovaujantis minėto įstatymo nuostatomis, pareiškėjui buvo pateikti turimi statistiniai duomenys jų papildomai neadaptuojant, neapdorojant ar kitaip koreguojant, nes tokios pareigos Administracijai nenumato joks teisės aktas.

Pareiškėjo iškelta problema buvo išnagrinėta tinkamai, prašoma informacija pateikta kompetencijos ribose, todėl tenkinti pareiškėjo prašymo nėra jokio teisinio pagrindo. Administracija neprieštarauja skundo nagrinėjimui rašytinio proceso tvarka (b. l. 20-25).

Skundas atmestinas

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2024-07-22 pateikė atsakovei prašymą Nr. A60-260/24-(3.2.1E-PAS) dėl per tvarkaumiesta.lt pareiškėjui pateiktų atsakymų. Pareiškėjas savo prašyme nurodė 24 užklausimų unikalius numerius ir pateikė 10 punktų su įvairiais klausimais (b. l. 5).

Administracija 2024-08-19 pateikė pareiškėjui atsakymą Nr. A51-119584/24(3.3.2.26E-INF) (skundžiamą Raštą), kuriame nurodė, kad atsakydama dėl atsakymų rengimo į tvarkaumiesta.lt pranešimus informuoja, kad portalas skirtas operatyviam informavimui apie pastebėtas problemas mieste: aplinkos tvarkymą, apšvietimo gedimus, automobilių stovėjimo tvarkos pažeidimus, eismo organizavimą, grafčius ir kt. Gyventojų pranešimai, pateikti šioje sistemoje, automatiškai nukreipiami už nurodytų problemų sprendimą atsakingiems padaliniais/subjektams. Tokie pranešimai nėra traktuojami kaip prašymai ar skundai, apibrėžti VAI 2 straipsnio 10 ir 12 dalyse, jų nagrinėjimui netaikomi įstatymo III skyriaus „Administracinės procedūros ypatumai“ nuostatų reikalavimai, taip pat Taisyklių reikalavimai. Portalo tvarkaumiesta.lt tikslas – pranešti apie problemą, kad ji būtų skubiai pašalinta, t. y. koncentruojamasi į greitą rezultatą. Vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės veiklos dokumentų valdymo ir klientų aptarnavimo reglamento, patvirtinto Savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-01-24 įsakymu Nr. 40-28/23, 102 punktu, atsakymai (siunčiamieji dokumentai) į per portalą tvarkaumiesta.lt gautus pranešimus nėra rengiami. TGIDPNĮ 14 straipsnyje nurodyta, kad iš institucijos ir valstybės valdomo subjekto negali būti reikalaujama tvarkyti duomenis vien dėl to, kad pareiškėjas galėtų juos pakartotinai naudoti, arba pritaikyti duomenų turinį ir (arba) formatą pareiškėjų poreikiams, jeigu tai būtų susiję su institucijos ir valstybės valdomo subjekto neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis. Jūsų 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 10 paklausimai atitinka minėtame straipsnyje nurodytus požymius dėl neproporcingai didelių darbo ir laiko sąnaudų, todėl duomenys teikiami nebus. Atsakant į 7 klausimą informuojame, kad Vilniaus miesto savivaldybės taryba priėmė sprendimą skirti humanitarinę pagalbą Ukrainai vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymu, Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vystomojo bendradarbiavimo veiklos įgyvendinimo ir humanitarinės pagalbos teikimo tvarkos

aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-03-26 nutarimu Nr. 278, bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos 2022-03-01 rekomendaciją teikti humanitarinę pagalbą. Atsakant į 9 klausimą pažymime, kad Vilniaus miesto gatvių, kelių, lietaus nuotekų infrastruktūros vystymui, priežiūrai ir remontui faktinės išlaidos 2022 metais sudarė apie 6,2 proc. nuo visų savivaldybės biudžeto išlaidų, 2023 metais – apie 7,5 proc. Humanitarinei pagalbai Ukrainai 2022 metais faktinės išlaidos sudarė apie 0,058 proc. nuo visų savivaldybės biudžeto išlaidų, 2023 metais – apie 0,057 proc. (b. l. 66-68).

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Rašto teisėtumo.

TGIDPNĮ tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių, viešųjų įstaigų ar šių subjektų asociacijų, regionų plėtros tarybų informaciją apie jų veiklą bei šių institucijų ir kitų juridinių asmenų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte, duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus VAI nustatyta tvarka, kituose įstatymuose nustatytas funkcijas, įskaitant viešųjų paslaugų teikimo funkcijas (toliau – viešoji funkcija), ir kuriuos būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams, įgyvendinimo priemonės ir tvarką (TGIDPNĮ 1 straipsnio 1 dalis).

Pagal TGIDPNĮ 4 straipsnio 1 dalį institucijos ir valstybės valdomi subjektai privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams duomenis, įskaitant pakartotiniam naudojimui skirtus duomenis, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus. Prašymai dėl duomenų teikimo ir jų pakartotinio naudojimo teikiami ir nagrinėjami VAI nustatyta tvarka (TGIDPNĮ 13 straipsnio 1 dalis).

Vadovaujantis TGIDPNĮ 14 straipsnio 1 dalimi, duomenys pareiškėjui teikiami tokio turinio ir tokiu formatu, kuris naudojamas institucijoje ar valstybės valdomame subjekte ir kurio nereikia papildomai adaptuoti, apdoroti ar kitaip koreguoti. TGIDPNĮ 14 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad iš institucijos ir valstybės valdomo subjekto negali būti reikalaujama tvarkyti duomenis vien dėl to, kad pareiškėjas galėtų juos pakartotinai naudoti, arba pritaikyti duomenų turinį ir (arba) formatą pareiškėjų poreikiams, jeigu tai būtų susiję su institucijos ir valstybės valdomo subjekto neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, aiškindamas informacijos išsamumo ir tikslumo principus, yra nurodęs, jog institucijos ir įstaigos, atsakydamos į asmens prašymą pateikti informaciją, turi pateikti visą teiktiną jų disponuojamą informaciją. Įstatymas nustato institucijos ar įstaigos pareigą prašančiam asmeniui pateikti turimo, o ne asmens norimo gauti, turinio informaciją (taip pat ir informacijos kiekio prasme) (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015-04-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A-1090-624/2015 ir kt.).

Pagal VAI 2 straipsnį *prašymas* – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAI 2 straipsnio 1, 10 punktai). Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas Taisykles (VAI 11 straipsnio 1 dalis).

Taisyklės reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose, taip pat subjektuose, kurie teikia viešąsias paslaugas ir nagrinėja prašymus ir skundus dėl šių viešųjų paslaugų (Taisyklių 1 punktas).

Taisyklių 35 punkte įtvirtinta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Pagal Taisyklių 45 punktą į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Vadovaudamasi aptartu teisiniu reglamentavimu ir teismų praktika, įvertinusi nustatytas faktines aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad Administracija pareiškėjo 2024-07-22 prašymą

išnagrinėjo laikydamasi VAI, TGIDPNĮ bei Taisyklių nuostatų. Administracija papunkčiui atsakė į pareiškėjo 2024-07-22 prašymo klausimus, paaiškindama, kad negali pateikti atsakymų į 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 10 punktus, kadangi tai susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis. Administracija Rašte pareiškėjui pateikė turimus statistinius duomenis jų papildomai neadaptuojant, neapdorojant ar kitaip nekoreguojant. Pareiškėjui pateiktas Administracijos atsakymas, t. y. skundžiamas Raštas yra pagrįstas ir tinkamai motyvuotas, todėl nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo skundo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo A. I. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas